

TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMI VE KALICI ÖĞRENME

Yrd. Doç. Dr. Nilgün Açık Önkaş

Özet

Bilgi ve teknoloji çağını yaşadığımız değişen ve gelişen dünyada, öğrenme-öğretme ortamlarını etkin hale getirmek amacıyla bir dizi araştırma ve çalışmalar yapılmakta, farklı öğrenme yaklaşımları denenmektedir. Bilinç düzeyinin yükselmesi, öğrenci sayısının artması, bilginin çoğalması ve farklılaşması gibi etkenler eğitimde değişiklik gereksinimini ortaya çıkarmış, bu da bilgi teknolojisi ürünlerinin kullanılmasını gerekli kılmıştır. Günümüzde teknoloji kullanımı ile öğrencinin aktifliği oldukça ön plana çıkmıştır. Bu doğrultuda öğrenciye, kalıcı öğrenmeyi öğretme önem kazanmıştır. Öğretmen, bilgi, öğrenci üçgeninde, öğretmen bilgi ile öğrenci arasında bir köprüdür. Öğretmenin rehberlik görevini yerine getirirken, teknolojiyi etkin şekilde kullanması bilgisayar okuryazarı olması elzemdir. Bilgisayar destekli eğitim, bilişim laboratuvarları, çoklu ortam, internet gibi bilgi teknolojisi ürünlerinin kullanılması, öğrenme-öğretme etkinliklerinde öğrenci ve öğretmene büyük kolaylıklar sağlar, eğitim yaşantılarını zenginleştirir. Bir Çin atasözü şöyle der: "Bana söylersen unuturum, gösterirsen yarısını unuturum, yaptırırsan hiç unutmam". Öğretmenlerin bu atasözünü hayata geçirirken teknolojiden faydalanarak kalıcı öğrenmeyi sağlamaları büyük ölçüde eğitime çok yönlülük katacaktır.

Anahtar Kelimeler

Türkçe öğretimi
teknoloji
kalıcı öğrenme

Keywords

Turkish teaching
technology
long-lasting learning

Abstract

In the technology and information age which is in a rapid change there are many studies and research conducted to create more effective learning-teaching environments, and different learning approaches have been tested. Raising level of awareness, increasing number of students, increasing amount of information and its diversification have made it mandatory to make use of the products of information technology. With the use of technology, students have become more active. In this line, teaching students how to learn in a long-lasting way became very important. The teacher is the bridge between information and the student. While performing his/her guiding role, he/she should be able to use technology effectively and computer literate. Technological opportunities such as computer-assisted teaching, information technologies laboratories, multi media and internet are great assistance to teacher and enrich students' learning experiences. There is a Chinese proverb "If you tell me, I forget, if you show me, I forget half of it, if you get me to do it, I never forget". To teach in line with this proverb, teachers should make use of the technology and enhance the possibility of long-lasting learning.

1.GİRİŞ

Türkçe öğretiminin temel amacı, hedef kitleye anlama ve anlatma becerileri kazandırmaktır. Ana dilin temel etkinlik alanları olan anlama ve anlatma çerçevesinde yürütülen Türkçe öğretimi, teknoloji kullanımı ile daha nitelikli ve kalıcı öğrenmeyi sağlayabilir. Şöyle ki; anlatma becerilerinden konuşma ve yazma, anlama becerilerinden okuma ve dinlemenin nitelikli olması, öğrencilerin gelişimi için oldukça önemlidir.

İlköğretim, orta öğretim ve yüksek öğretimde öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerine baktığımızda olması gereken niteliği maalesef bulamıyoruz. Öğrencilerin çok hızlı okudukları, gerekli duraklamaları yapmadıkları, akıcı okumadıkları; konuşurken diksiyon kurallarına uymadıkları; yazarken anlam ve şekil yönünden kompozisyon kurallarına uymadıkları, dinlemede de gerekli dikkati toplayamadıkları, sağlıklı bir dinleme yapamadıkları görülmektedir.

İletişimin son derece önemli olduğu günümüzde, niteliğin artması için, teknolojik aletler yardımıyla, dili çok iyi kullanan modeller üzerinden öğretim yapılması ve böylece kalıcı öğrenmenin sağlanması için örnekler ve önerilerin sunulacağı çalışmamızda, bölümler halinde anlamlı, etkili okuma, sağlıklı konuşma, dinleme, yazma üzerinde duracağız. Ayrıca, okuma bölümü içerisinde, üst dil ürünü olan şiir okuma öğretiminin de nasıl yapılması gerektiğine kısaca değineceğiz.

Şüphesiz insanlar duygu ve düşüncelerini; konuşma, yazma ve okumayla dile getirirler. Aslında dinleme de insanın duygu ve düşünce durumu hakkında bize bilgi verir. Biz karşımızdaki insan veya öğrenciye baktığımız zaman sağlıklı bir dinleme yapıp yapmadığını anlarız. Sağlıksız yapılan konuşma-yazma ve okuma-dinleme, karşıdaki insanda istenilen etkiyi yaratamaz. Dolayısıyla böyle bir durumda, sağlıklı iletişimden söz edilemez. Ana dil becerileri dediğimiz bu becerilerin nitelikli hale getirilmesi için teknoloji destekli öğretim, vakit kaybını önleyeceği gibi öğrencilere hem işitsel, hem görsel açıdan hitap edebilecektir. Ayrıca aşağıda verilen örneklerde görüleceği üzere, onlara uygulama imkânı da verilebilecektir.

1.1 Araştırmanın Amacı

Öğrencilerin anlatma becerilerinden konuşma ve yazma, anlama becerilerinden okuma ve dinlemenin nitelikli olmasını sağlamak.

2. YÖNTEM

Gözlem yöntemi, gösterip-yaptırma ve karşılaştırma yöntemleri kullanılmıştır.

2.1 Örneklem

Araştırmanın örneklemini ilköğretim ikinci kademe 8.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. 40 kişilik sınıf üzerinde teknoloji destekli anlama ve anlatma öğretimi yapılmıştır.

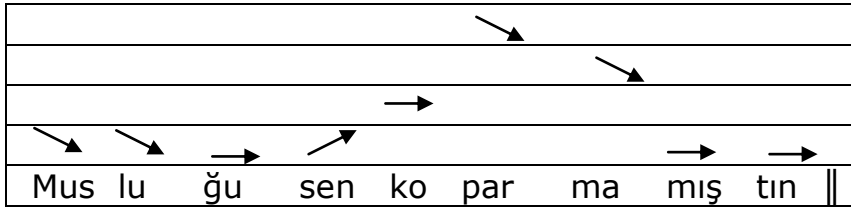
3. OKUMA

Okuma, göz-beyin koordinasyonu ile gerçekleşen bir beceridir. Okuma, tanım olarak basit gibi görünse de, süreç olarak karmaşıktır. Bu karmaşık süreci, daha etkili ve verimli hale getirmek, bir takım okuma becerilerinin kullanılmasına bağlıdır. Okuma, bireyin yaşantısı boyunca sürdürdüğü en etkili öğrenme yollarından birisidir (Arzu, 2006). Okuma ve okunandan anlam çıkarma becerilerini kazandırmak, insanın hayatını anlamlı hale getiren en önemli unsur olarak, eğitim programları ve öğretim sürecinde yerini almaktadır (Akyol, 2006). Burada uzmanların verdiği okuma tanımlarına bir bakmak yerinde olacaktır. Okuma, insanların kendi aralarında önceden kararlaştırdıkları özel sembollerin duyu organları yoluyla algılanıp, beyin tarafından yorumlanarak değerlendirilmesi işlemidir (Yalçın, 2002). Okuma, yazar ve okuyucu arasında aktif ve etkili iletişimi gerekli kılan, dinamik bir anlam kurma sürecidir (Akyol, 2006). Okuma, bir yazıyı, sözcükleri, cümleleri, noktalama işaretleri ve öteki öğeleriyle görme, algılama ve kavrama sürecidir (Oğuzkan, 1998). Okuma, yazının anlamlı ses haline dönüşmesidir (Demirel, 2003). Okuma; sözcüklerin, duyu organları yoluyla algılanıp anlamlandırılmasına, kavranmasına ve yorumlanmasına dayanan zihinsel bir etkinliktir (Sever, 2004). Okuma, bilişsel davranışlarla psikomotor becerilerin ortak çalışmasıyla, yazılı sembollerden anlam çıkarma etkinliğidir (Demirel, 1990).

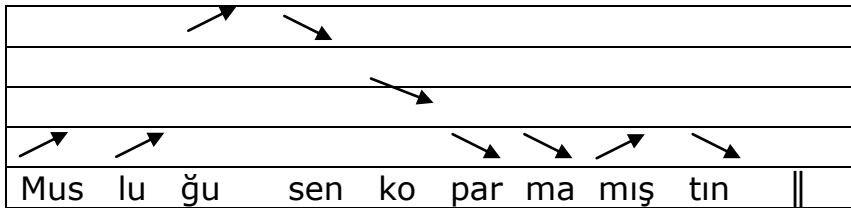
Herhangi bir metni sağlıklı ve nitelikli okumak için durak, vurgu, ton ve ezgiye dikkat edilmelidir. Okumanın sağlıklı olabilmesi için, dilin kuralları bilinmelidir. Bunun için de cümleyi oluşturan unsurları tanımak ve dili iyi kullanmak gerekir. Öğrencilere sesli okuma becerisini kazandırmak, insanın duyu ve düşünce dünyasını oluşturması, çevredeki insanları doğrudan etkilemesi bakımından önem taşımaktadır. İlk, orta ve yüksek öğretimdeki okullarda anlamlı okumayı sağlayan öğretim yapılamamaktadır. Bu da kişilerin, etkili iletişim becerilerine sahip olmasına engel oluşturmaktadır. Buradaki ciddi sorunu çözmek, doğru ve etkili okuyan sayısını arttırmak için, sistemli bir okuma tekniğine ihtiyaç

bulunmaktadır. Bunun için, okuma eğitiminin fonetik araştırma ve uygulama merkezlerinde bilgisayarlar aracılığıyla, uzman denetiminde yapılması gerekmektedir. Bilgisayara sesin yansmasıyla yapılan göze dayalı çalışmalarda kişi veya öğrenciler, birbirinden farklı tonları ekranda görebilmekte ve duyabilmektedir. Öğrencilerin herhangi bir metni okurken sesi duygu yönünden donatan prosodik unsurlardan vurgu, ton, durak gibi dilin parçaları üstü birimlerini, kelime-anlam, öbek-anlam çerçevesiyle doğru olarak algılayıp algılayamadıklarını ortaya koymaları önemlidir (Arzu, 2006). Bu sebeple, söz konusu unsurların sağlıklı yansıtılabilmesi ve doğru sesli okumanın gerçekleştirilmesi, okullarda verilecek teknoloji destekli dil öğretimi ile mümkün olacaktır.

Biz burada bilgisayarlı öğretim yöntemi ile fonetik laboratuvarında yapılan bir çalışma üzerinde anlamlı ve sağlıklı okumanın nasıl yapıldığını kısaca göstermeye çalışacağız. Aşağıya Ömer Seyfettin'in, 'Ant' adlı öyküsünün hikâye kahramanlarının psikolojisini yansıtan diyalog kısımlarının, öğrencilere ve uzmana okutulmuş örneklerinden kısa alıntı yapılmıştır (Coşkun vd., 2005). Hikâyenin diyalog kısmında, okulun bahçesindeki musluğu koparan hasta ve zayıf çocuğu şikâyet eden çocukla, kan kardeşi oldukları için, hasta ve zayıf çocuğun yerine falakaya yatmayı göze alan çocuk arasındaki konuşma geçmektedir.

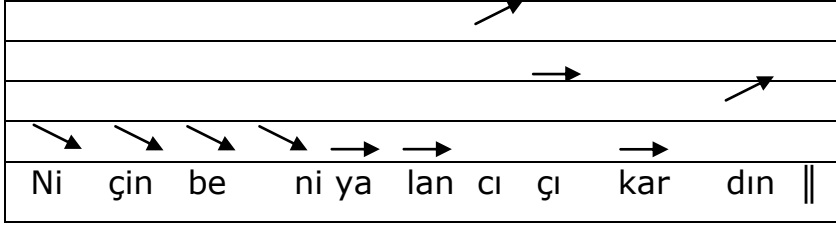
Uzmana ait okuma örneği

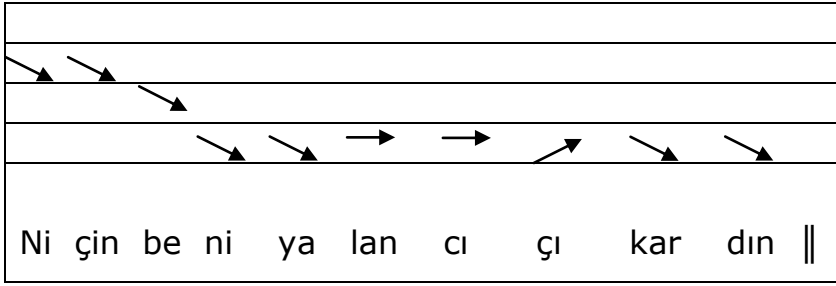
Öğrencilere ait okuma örneği

Uzman; birincil, ikincil ve üçüncül vurguları, 'koparmak' eyleminde toplamıştır. Birincil vurguyu, '-par'; ikincil vurguyu, '-ma'; üçüncül vurguyu, eylemin ilk hecesi olan 'ko' hecesine yapmıştır. Eyleme ana vurguların yapılması, eylemin, nesneden daha çok önemsendiğini göstermektedir. Bu da, doğru bir yaklaşımdır. Çünkü, cümlenin psikolojik temelli ana çatısını eylem oluşturmaktadır. Uzmanın, 'koparmak' eyleminde alçalan ve düz tonları üretmesi, üzüntüyü ifade ediyor.

Öğrenciler, ana vurguyu 'musluğu' kelimesine yapmakla, nesneyi ön plâna çıkarmışlardır. Ancak, söz konusu cümlede, nesne değişebilen, yüklem ise sabit ve psikolojiyi yansıtan en önemli unsurdur. Dolayısıyla öğrencilerin yaptıkları vurgu hatalıdır. 'Sen' kelimesinde de durum aynıdır. Sen koparmıştın ifadesinde özne olan sen önemlidir. Öğrencilerin burada alçalan ton kullanmaları bu bakımdan doğru değildir. Uzmanın okuyuşunda sen yükselen tonla söylenmiş ve suçla itham edilen kişi işaret edilmiştir. Burada sen ve koparmak eylemi cümledeki en önemli unsurlardır. Görüldüğü gibi, öğrenciler bu unsurları hatalı seslendirmişlerdir (Coşkun vd. 2005).

Uzmana ait okuma örneği

Öğrencilere ait okuma örneği (klâsik öğretim yöntemi ile)

Uzman, birincil, ikincil ve üçüncül vurguları cümledeki yüklemi olan 'yalancı çıkarmak' birleşik fiiline, dördüncül ve daha alt vurguları, diğer unsurlara yapmıştır. Buradan uzmanın, sağlıklı bir vurgulama yaptığı sonucu çıkmaktadır. Çünkü, cümlede kişiyi olumsuz yönde etkileyen, yalancılıkla itham edilmesidir. Uzman, '-dın' ekine vurgu yapmak ve '-dın' ekinde yükselen tonu üretmekle, kendisine suç isnat eden kişiyi ciddî olarak yargılamış, 'yalancı' kelimesindeki '-cı' ekine vurgu yapmakla da, gösteren-gösterilen ilişkisini doğru olarak yansıtmıştır. Öğrenciler, ana vurguyu 'niçin' kelimesi üzerinde yoğunlaştırmışlardır. Bu, sağlıklı bir yaklaşım değildir. 'Niçin', sebep bildiren bir soru zarfıdır ve anlamı açıktır. Burada, kişiyi etkileyen, sebepten daha çok, yalancı çıkarılmak suretiyle içine düşürüldüğü durumdur. Bu sebeple, söz konusu cümlede, 'niçin' soru zarfına ana vurgu yapılması doğru değildir (Coşkun vd. 2005).

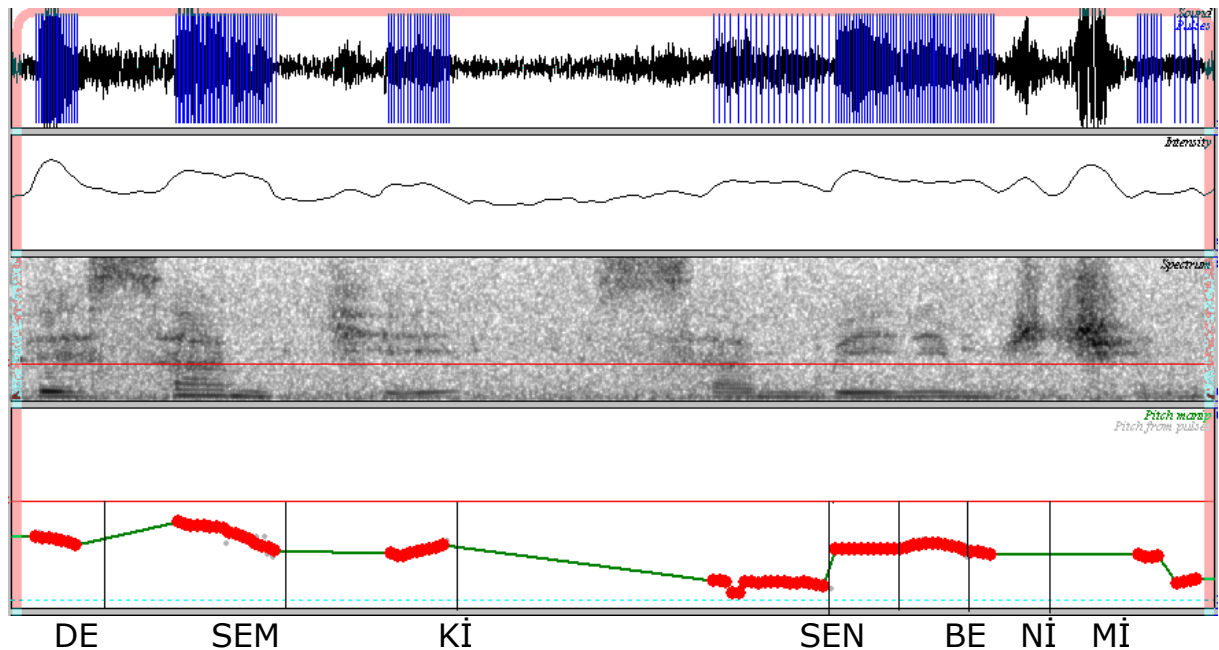
Uzmanın sağlıklı okuma örneklerinin sınıfta (veya laboratuvar ortamında), öğrencilere gösterilmesi ve dinletilmesi, öğrencilerin örneği dinledikten sonra mikrofonla uygulama yapmaları, uzmandaki sağlıklı okumayı yakalayana kadar denemelerini sürdürmeleri, kendi okumaları ile uzmanı görsel olarak bilgisayar ekranında karşılaştırmaları başarıyı arttırmakta,

kalıcı öğrenmeyi beraberinde getirmektedir.

Türkçenin kurallarına uygun, doğru ve anlamlı okuma becerisini kazanmış öğrenci, şüphesiz kendisinin, toplumun ve dünyanın gerçeklerinin bilincinde olacak, çağının ihtiyaçlarına cevap verecek duruma gelecektir (Arzu, 2006). İlköğretimde Türkçe öğretiminin en önemli hedeflerinden biri öğrencilere nitelikli okuma becerisi kazandırmaktır. Bu anlamda, bu hedefe hizmet ettiğini gördüğümüz teknoloji destekli uygulamalı çalışmalar teşvik edilmeli ve arttırılmalıdır.

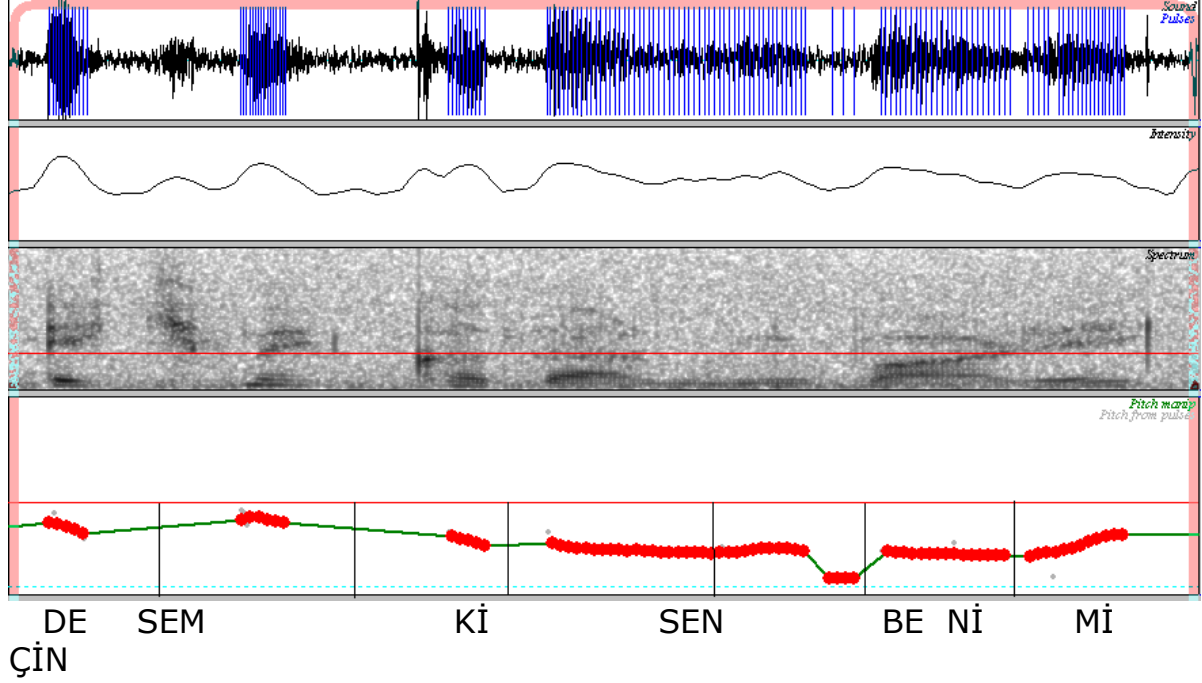
Metin okuma gibi şiir okuma da aslında öğrencinin veya bireyin, duygu ve düşüncelerinin sağlıklı bir aktarımıdır. Şiirler duygularla sesleri satırlarda bir araya getiren etkileyici yazılımlardır (Akyol, 2006). Ses, şiirde söylenenlerin anlamını vurgulayan, ahengin oluşmasını sağlayan temel unsur olarak önemlidir. Ses ahengin temel unsuru olarak, şiirin sözünü, tonlama ve duraklar yardımıyla adeta besteler ki, bu da ezgili söyleyiş kavramını ortaya çıkarır. Müziğin ezgisini notalar ifade ederken, şiirin ezgisini, vurgu, ton, durak gibi prosodik unsurlar ifade eder. Şiir okuma becerisini kazandırma yolunda göze dayalı yorumlamadan daha fazla, prosodik unsurların ifade bulduğu kulağa dayalı yorumlamaya önem verilmelidir (Coşkun vd. 2005). Bütün şiirler belli bir ahenk içinde okunmalıdır. Sözü edilen ahenk, şâirin duygu ve düşünce sınırlarında ve şiiri aktaranın zevk ve beğenisi çerçevesinde ifade bulur. Her mısraın bünyesinde yer alan estetik, ahenk ve müziğin, fonetik laboratuvarlarında belirgin olarak duyulabilmesi ve görülebilmesi öğrencilerin şiirin dünyasına daha kolay girmesini ve bu sayede anlamı kavradığı için şiiri duyarak, sağlıklı okumalarını sağlayacaktır.

Şiir okuma örneği:

ÇİN

Uzmanın okuyuşu ve fonetik laboratuvarında dil analiz programları destekli öğretim sonrasında öğrenci okuyuşu

Öğrencinin okuyuşu (klâsik öğretim yöntemi sonrasında)

Yukarıya bir mısraının alındığı Cahit Sıtkı Tarancı'nın "desem ki" adlı şiiri uzman ve öğrenciler tarafından okunmuştur. Daha sonra örnek okuma, Muğla Üniversitesi Fonetik Araştırma ve Uygulama Merkezi Fonetik Lâboratuvarında dil analiz programları vasıtasıyla yukarıdaki şekilde görsel hale getirilmiştir. Elde edilen görsel malzeme, öbek-duygu anlamı ve parçalarüstü birimlerin karşılaştırılmasında kullanılarak, şiirdeki ahengin varlığı öğrencilere algılatılmış ve böylece onların, şiirdeki öbek-duygu anlamı-parçalarüstü birimler uyumunu kavramaları sağlanmıştır.

Şiirin sağlıklı okunabilmesi için şiirin dünyasına girilmelidir. Bu manada şair, "sen benim için" kelime grubu ile sevgilisinin kendisi için ifade ettiği anlam dünyasını açmaya hazırlanmaktadır. Bu duygu dünyasını iletmek üzere, uzmanın okuyuşuna baktığımızda ani yükselip alçalan tonlarla heyecanını hissettirecek tarzda okuduğu görülmektedir. Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı şekilde, gerek sesin şiddeti, gerek ton ve duraklar bakımından şiirde sağlıklı bir okumanın sergilendiği anlaşılmaktadır.

Yukarıdaki küçük örnekte görüldüğü gibi, uzmanın okuduğu mısralarda vurgu, ton, ezgi, durak ve ulama rahatlıkla gözlemlenebilmektedir. Çalışmanın bütünündeki tablolardan, uzmanın dil bilinci içinde doğru ve sağlıklı okuma yaptığını görülmektedir (Coşkun vd., 2006). Uzmanın sağlıklı okuma örneklerinin bilgisayar destekli sınıf ortamında öğrencilere gösterilmesi ve dinletilmesi, öğrencilerin örneği dinledikten sonra

mikrofonla uygulama yapmaları, uzmandaki sağlıklı okumayı yakalayana kadar denemelerini sürdürmeleri, kendi okumaları ile uzmanı görsel olarak bilgisayar ekranında karşılaştırmaları başarıyı arttırmış, kalıcı öğrenmeyi beraberinde getirmiştir. Kırk kişilik öğrenci grubunda öğrencilerin hepsi yukarıdaki örneklerde görüleceği üzere, teknoloji destekli öğretim sonrasında uzman gibi sağlıklı okuma yapabilmisler ve 6 ay sonrasında kendilerine tekrar aynı şiir okutulduğunda sağlıklı bir şekilde okuyabilmislerdir.

Teknoloji destekli kulağa ve göze dayalı şiir okuma çalışmaları, şiirin doğru olarak ifade edilmesinde ve şiirin sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesinde öğrenci ve öğretmenlere büyük ölçüde yardımcı olacaktır. Öğrencilerin pek çoğunun şiiri nesir okur gibi okuduğu göz önünde tutulursa, bu tür uygulamalı çalışmaların önemi ortaya çıkacaktır. Klâsik yöntemlerle yapılan çalışmalarda öğrencilerin istenilen başarıyı gösteremediği tespit edilmiştir. Teknoloji destekli öğretimde ise öğrencilerin başarısı yüzde yüz artmış, kalıcı öğrenme sağlanmıştır.

4. KONUŞMA:

İnsanların duygu, düşünce ve isteklerini karşısındakilere anlatma eylemi olan konuşma, bireyin toplum içinde yaşamasının bir sonucudur. Konuşma, bütün öğrenme alanları ve çocuğun kendisini ifade edebilmesi açısından önemli bir beceridir (Akyol, 2006). Konuşma, insanın kendisini, sağladığı birikimlerden de yararlanarak kusursuz bir söz diliyle dinleyicilere yansıtmasıdır. Başka bir ifade ile bir konunun zihinde tasarlandıktan sonra karşısındakilere sözle iletilmesidir (Sever, 2004).

Konuşma, duygu, düşünce ve bilgilerin seslerden oluşan dil aracılığıyla aktarılmasıdır (Demirel, 2003). Konuşma duygu, düşünce ve dileklerin görsel, işitsel öğeler aracılığı ile karşısındakine iletilmesi, açıklanması, dışa vurulmasıdır (Taşer, 2000).

Konuşma becerisi kişinin kendisini doğrudan ifade ettiği, duygu ve dileklerini başka kimselere doğrudan anlattığı; kendi başına kullanabileceği değil, başkalarıyla paylaşabileceği bir beceridir (Yalçın, 2002). Konuşma becerisi, kişinin sosyalleşmesi ile diğer becerilere göre doğrudan ve daha fazla ilgili olması sebebiyle psikoloji, sosyal psikoloji, davranış bilimleri, iletişim bilimleri gibi bilimlerle ve kişinin bu alana giren davranışlarıyla da ilişkili bir gelişme gösterir (Yalçın, 2002).

Konuşmanın temelinde şüphesiz ki ses vardır. Konuşmayı fonetik biliminin verileri ışığında ele alan Coşkun (2000, 126) " Fonetikte konuşma, seslerin bir araya gelmesiyle oluşan bir hadisedir. O halde konuşma, ses dalgalarının toplamıdır" der. Buradan anlayabiliyoruz ki konuşma, seslerin doğru bir şekilde üretilmesiyle yakından ilişkilidir.

Yukarıdaki tanımların hepsinde de duygu, düşünce ve hayallerin kolay, anlaşılır ve etkili bir biçimde aktarılmasının önemi vurgulanmaktadır. Bu nedenle toplum hayatının her alanında nitelikli konuşma becerisine sahip

olmak önem taşımaktadır.

Konuşma, dinleme ve okuma ile doğrudan ilgilidir (Yalçın, 2002). Sağlıklı dinleme ve okuma ile oluşturulan birikimi kişi, konuşurken aktarır. Dinleme ve okuma sağlıklı olursa ve sağlıklı bir şekilde hayat boyu sürerse bireyin konuşması da buna paralel olarak sağlıklı olmayacaktır. Sağlıklı bir konuşma için dinleme ve okuma ile oluşturulan birikim çok önemlidir.

O halde burada bir konuşma örneği üzerinde durmak ve örnek üzerinden konuşmak daha doğru olacaktır.

8.sınıf öğrencisine ait konuşma örneği:

Adım ??? || ??? Okulu'nun ??? sınıfında [ok.. o..] okuyorum|| annem ev hanımı| babam ağaç atölyesinde çalışıyor|| annem ve babam ??? || immm dostluğun| en iyi temeli arkadaşlıktır|| [top..] immm dostluğun bir temeli olan arkadaşlık| herkes kuramaz|| [dos..] dostluk bir temel ilkedir|| [dostluğun teme..] [.....]

İnsan toplumsal bir varlıktır | yalnız yaşayamaz|| [ö.. ondan sonra] örneğin| sizin hiç arkadaşınızın olmadığını düşünün|| çevrenizdeki insanlar herkes [ar..] arkadaşlarıyla dostlarıyla geziyor ve siz orda tek başınıza| durduğunuzda| ve kendinizi yalnız hissedersiniz|| siz dostlarınızla beraber olmakdan| [o..] [dostlarıyla beraber olmakdan]| mutluluk duyarsınız|| ve| onların| sevinçlerini hüzünlerini kendinizle paylaşmak isdersiniz|| [.....] bu dostluk | kurmak| herkez için| kolay değildir|| çünkü kendileri arkadaşlarını düzgün ve dürüz kişilerle seçmelidir|| [onu ..] seçtiği arkadaşlarını güvenmeli| ve kendini|| [.....] [kendisini] [.....] güvenecek kişilerin olmasını isder||

Yukarıdaki örnekteki konuşmada fonetik laboratuvarında, bilgisayar ortamında incelenmiştir, görüldüğü üzere öğrenci akıcı ve doğal konuşamamakta, kendisini ifade edememektedir. 8.sınıfta okuyan bir öğrencinin ana dilinde kendisini çok rahat ifade edebilmesi gerekir. Burada, || uzun duraklamayı, | kısa duraklamayı, parantez içleri kekelemeyi, ya da hece tekrarını göstermektedir. Noktalı parantez içleri öğrencinin duraklayıp düşündüğü yerleri göstermektedir. Konuşma örneğinde görüleceği gibi öğrenci cümlelerini bile tamamlayamamıştır, bu 8. sınıfta okuyan bir öğrenci için kabul edilemez bir durumdur. Anadilini bu yaşta konuşamayan bir öğrenciden diğer alanlarda nasıl başarı beklenebilir ki? Araştırmadaki (Sargın, 2006) diğer konuşma örneklerine baktığımızda durumun pek değişmediğini görmekteyiz. Bu hali hazırda verilmekte olan eğitimin kalitesini gözler önüne sermektedir. Buradan anlaşılacağı üzere demek ki, klâsik öğretimle eğitime son verilip teknoloji destekli öğretim işe koşulmalı, modern yöntemlerle öğretime başlanmalıdır.

Konuşma fonetik bakımından iki temel unsurdan oluşur. Bunlar parçalar, yani ünlüler, ünsüzler, yarı ünlüler, ikiz ünlüler; parçalar üstü birimler, yani süre, sınır, durak, vurgu, ton ve ezgidir (Arzu, 2006). Sağlıklı konuşmada anlam ve duygunun doğru ifadesi, sadece bu iki unsurun bir arada olmasıyla mümkündür (Coşkun, 2000). Bu manada öğrencilere parçalar ve parçalar üstü birimlerin konuşmadaki rolü kavratılmalı; vurgu, ton ve durakların ezgili konuşmayı sağlaması üzerine uygulamalı çalışmalar yaptırılmalıdır. Sesli okuma becerisinin kazandırılmasında, üç ana unsur önemlidir ve bu üç unsur, cümle öbekleri, öbek-anlam ilişkisi ve prosodik unsurlar teknoloji destekli işlenmelidir (Coşkun vd., 2005).

Yaptığımız çalışmalarımızda (Coşkun vd. 2005, 2006); uzmanların sağlıklı konuşma örneklerinin sınıf veya laboratuvar ortamında öğrencilere gösterilmesi ve dinletilmesi, öğrencilerin örneği dinledikten sonra mikrofonla uygulama yapmaları, uzmandaki sağlıklı okumayı yakalayana kadar denemelerini sürdürmeleri, kendi okumaları ile uzmanı karşılaştırmaları başarıyı arttırmakta, kalıcı öğrenmeyi beraberinde getirmektedir.

İnsanın kendisini ifade etmesini ve toplumun diğer fertleriyle iletişim kurmasını sağlayan, bu anlamda en önemli beceri olan konuşma becerisinin, ilköğretimden başlayarak geliştirilebilmesi için aşamalı eğitim-öğretim yapılması gerekir (Sargın, 2006). Ayrıca öğretim ortamında, dili iyi kullanan spikerlerin konuşmalarından, uzmanların konuşmalarından örneklerin görsel olarak fonetik laboratuvarlarında okuma bölümünde gösterdiğimiz gibi, ses dalgalarının gösterilerek öğretilmesi faydalı olacaktır. Sonuç olarak; teknolojinin hızla geliştiği günümüzde iletişim sınırları neredeyse ortadan kalkmaktadır. Dolayısıyla sağlıklı ilişkilerin kurulabilmesi için kişinin konuşma becerisini en üst seviyeye çıkarması gerekmektedir.

5. DİNLEME

Dinleme de diğer beceriler gibi önemlidir. Sağlıklı bir dinlemenin olmadığı yerde sağlıklı bir anlamadan da söz edilemez. Okuma ve konuşmanın hedefine ulaşması, dinlemenin niteliğine bağlıdır. Ana dil becerilerinin birbirinden soyutlanması imkânsızdır. Öğrencilere dikkat ettiğimiz zaman okuma ve konuşması sağlıklı olan öğrencinin, yazma ve dinleme becerilerinin de iyi olduğunu görüyoruz. Dinlemede dikkat eksikliği olan öğrencilerinse diğer becerilerinin de buna paralel şekilde hatalarla dolu olduğu gözlemlenmektedir.

İlköğretimde en fazla ihmal edilen konulardan birisi dinleme eğitimidir. Ana dilin temellerinin olduğu okul çağına kadar anlama becerisi olarak yalnızca dinleme vardır. Bu bakımdan dinleme becerisi diğer dil becerilerinin temelini oluşturur (Akyol, 2006). Dinleme, konuşan ya da sesli okuyan bir bireyin vermek istediği mesajları doğru anlayabilme

becerisidir (Özby, 2005). Çocuğun yaşamında yer alan ilk anadili ve anlama etkinliği olan dinleme, iletişimin ve öğrenmenin en temel yoludur (Sever, 2004). Dinleme, konuşan kişinin vermek istediği mesajı anlayabilme ve tepkide bulunabilme etkinliğidir (Demirel, 2003). Dinlemenin öğrenme sürecindeki yeri ve önemi büyüktür. Öğrencilerin sağlıklı dinlemeyi öğrenmeleri sürecinde, onları dinlediklerini anlamaya, ayırmaya, eleştirip değerlendirmeye götürecektir beceri ve alışkanlıkların kazandırılmasında Türkçe öğretimine ve öğretmenlerine büyük sorumluluklar düşmektedir.

Dilin dört becerisi içinde en fazla kullanılan dinleme becerisidir. Fakat dinleme becerisinin eğitimi diğerlerinden daha az önemsenmektedir. Batılı ülkelerin eğitim sistemlerinde de bu böyledir. Bu yanılığın sebebi, dinleme becerisinin doğuştan kazanıldığı düşüncesidir (Yalçın, 2002). Son yıllarda yapılan araştırmalar, iletişim konusunda karşılaşılan güçlüklerin sebebinin, doğru dinleme alışkanlığının kazanılamaması olduğunu göstermektedir (Yalçın, 2002). Dinleme becerisi diğer dil becerilerinin sağlıklı olabilmesini sağlayan en önemli temeldir. Bu temel olmadan üzerine bina inşa edilemez.

İncelediğimiz öğrenci gruplarında bazı öğrencilerin sağlıklı dinleme yapamadıkları görülmüştür. Klâsik yöntemlerle onları dinlemeye teşvik etmek maalesef başarı sağlamamaktadır. Dinleme etkinliğinin sağlıklı olması için sağlıklı dinleme üzerinde görsel örnekler sunulabilir. Teknoloji destekli olarak örnek kişi modelleri üzerinden çeşitli dinleme ortamlarında çekilmiş görüntüler, sağlıklı dinleyen kişilerin dinleme sonrası gösterdiği olumlu davranışlar görsel olarak sunulduğunda, öğrencilerin olumlu yönde etkilendikleri, dinlemede istenilen başarıyı yüzde yüz yakaladıkları gözlemlenmiş ve nitelikli dinleme konusunda kalıcı öğrenme sağladıkları tespit edilmiştir. Bu konuda yine dinleme becerisini geliştirecek görsel modellerin yer aldığı CD'ler hazırlanmalıdır.

Teknoloji destekli olarak işlenecek Türkçe derslerinde nitelikli metinlerden oluşmuş, metin tabanlı bir öğretim sunulmalı bu sayede nitelikli metinlerle öğrencilerde birikim oluşturulmalıdır. Bu birikimin faydası, tümleşik dil becerilerinin hepsinde görüleceği gibi dinleme becerisinde de görülebilecektir.

6. YAZMA

Ana dil etkinlikleri birlikte gelişir. Sağlıklı, kurallarına uygun okuyan ve konuşan öğrenci aynı zamanda sağlıklı bir şekilde de yazar. Türkçe öğretiminin temel amaçlarından biri de, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmektir. Yazmak; duyduklarımızı ve düşündüklerimizi, kafamızda tasarladıklarımızı, görüp yaşadıklarımızı yazı ile anlatmaktır. Yazma, konuşma gibi başkalarıyla iletişim kurmanın, kendimizi ifade etmenin diğer bir yoludur (Sever, 2004). Yazma beyinde yapılandırılmış bilgilerin yazıya dökülmesi işlemidir. Bunun için öğrencilerin, dinledikleri ile

okuduklarını iyi anlamaları ve beyinde yapılandırmaları gerekir (Kaplan vd., 2005).

Yazılı anlatım kurallarının öğrencilere öğretilmesi için yapılandırıcı yaklaşım çerçevesinde, teknoloji destekli uygulamalı çalışmalar yaptırılmalıdır. Çalışmalarda, kurallar koyup, tanımlar yapmaktan kaçınılmalıdır. Bu tür çalışmalar öğrencilerin ezberle yönelmelerine; anlamlandırıp yapılandıramadıkları kuru bilgiler arasında sıkışıp kalmalarına sebep olmaktadır (Coşkun vd., 2006).

Anlamli yazabilmenin temelinde, yaptırılması gereken dinleme, okuma ve konuşma çalışmaları yatmaktadır. Bu çalışmalarla, kelimelerin bütün anlam ve ilişkileri algılanıp kavranacağından, dilin kurallarına uygun bir şekilde konuşan ve yazılar yazabilen öğrenciler yetiştirilebilir (Coşkun vd., 2006).

Yazma üzerine yapılan bir araştırmada (İnce, 2006), yazılı anlatım başlığı altında hâl hataları, cümlede eksik kelime, cümlede fazla kelime ve cümlede uyumsuzluk gibi hatalar incelenmiş, öğrencilerin hata oranlarının bir hayli yüksek olduğu tespit edilmiştir. Coşkun vd. (2006), araştırmaları neticesinde elde edilen istatistik sonuçları, 3.-8.sınıfların başarı grafiğinin, yükselen doğrultuda olmadığına işaret etmektedir. Sınıfların karşılaştırmalı başarı grafiği inişli çıkışlıdır. Bu, yazılı anlatım eğitiminde, istikrarın olmadığını göstermektedir. Hâlbuki eğitim-öğretimde ideal olan, her yıl biraz daha yükselen bir başarı grafiğidir.

Yazma öğretiminde teknolojiyi devreye sokarak, doğru ve güzel örnekler öğretim ortamına taşınmalı, görsel olarak bunlar öğrenciye sunulmalıdır. Bu şekilde öğrenci özendirilebilir ve kalıcı öğrenme sağlanabilir. Türkçe ders kitapları CD ekli olarak hazırlanmalı, bu CD'lerde doğru ve güzel konuşma ve okuma örnekleri gibi, doğru ve güzel yazı örnekleri de bulunmalıdır. Örneğin; giriş, gelişme ve sonuç bölümleri birbiriyle bağlantılı, geçişleri yumuşak ve doğal, akıcı bir üslûba sahip, benzetmeler, tarihten veya günlük hayattan örnekler, atasözleri veya yerine göre özlü sözlerle zenginleştirilmiş, imlâ yönünden de doğru örnekler, teknolojik aletler sayesinde öğrencilere görsel olarak sunulduğunda öğrencilerde yüzde yüz kalıcı öğrenme gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca dilbilgisi öğretiminde de örnek yazarak vakit kaybetmek yerine teknoloji destekli ders işleyerek hem vakitten kazanılabilir, hem de öğrencilere görsel ve işitsel açıdan konuları işleme imkânı verilebilir. Böyle bir öğretim de şüphesiz kalıcı öğrenmeye katkıda bulunacaktır.

7. ÖNERİLER

Okuma, konuşma, dinleme ve yazmanın tek tek ele alındığı bölümlerden sonra, her becerinin birlikte ele alındığı tümleşik dil becerilerini geliştirmek, dil öğretim sürecinin temelidir ve bu süreç mutlaka teknoloji destekli öğretimle zenginleştirilmelidir diyoruz. Teknoloji destekli öğretim,

öğretmen yetiştiren fakültelerden başlayarak, orta öğretime doğru yayılmalıdır. Bu bağlamda, görev yapmakta olan öğretmenler de hizmet içi eğitimlerle bu tür çalışmalardan haberdar edilmelidir.

Türkçe öğretimi, toplumun fertlerini kişiler arası iletişime hazırlaması bakımından, önemlidir. Türkçe öğretimi, öğrencilerin, bir yandan estetik anlayışa sahip olmalarını, bir yandan da kelime hazinelerini genişletmelerini ve sesi sağlıklı üretmelerini sağlar. Bu doğrultuda, dil bilincine sahip öğrenciler yetiştirebilmek için, hem göze hem de kulağa dayalı uygulamalı çalışmaların yapılması, yerinde olacaktır.

Bilgisayarlı öğretimde, öğrenciler kendi kendilerine uygulamalı çalışmalar yapabilecek ve bu çalışmalarda, ürettikleri seslerin görüntülerini, uzmanların ürettikleri seslerle karşılaştırabileceklerdir. Bu da onların, aşamalı bir şekilde, bilinçli olarak, daha iyiye ulaşmalarını sağlayacaktır. Bu bağlamda, öğrencilerin özellikle sesletim kusurlarının giderilmesi için fonetik laboratuvarları yaygınlaştırılmalı ve bu mekanlarda öğrencilere, örnek modeller gösterilerek, uygulamalı çalışmalar yaptırılmalıdır. Ayrıca derslerde öğrenmeye birebir destek olan ders kitapları da örnek okuma, yazma, konuşma ve dinleme modellerinin bulunduğu CD ekli hazırlanmalıdır. Sağlıklı ve kalıcı bir Türkçe öğretimi için, öğretmenlerin teknolojiden etkin biçimde yararlanmaları sağlanmalıdır.

Öğrencilerin daha önceki deneyimlerinden ve ön bilgilerinden hareketle yeni karşılaştıkları durumlara anlam vererek kendi öğrenmelerini kendilerinin oluşturduklarını savunan oluşturma öğrenme yaklaşımında öğrencinin aktifliği esas alınmaktadır. Teknoloji destekli Türkçe öğretimi bu yaklaşıma uygun olarak öğrencilere uygulama imkânı tanımakta, böylece onları aktif hale getirmektedir. Teknoloji destekli öğretim, öğretmenin yazarak kaybettiği vakti ortadan kaldırdığı için, öğrencinin daha fazla örnekle karşı karşıya gelerek uygulama yapmasına imkân verecek, bu da kalıcı öğrenmeye katkı sağlayacaktır.

Türkçe öğretiminde, bilgi teknolojilerinin bilgiyi sesli, görüntülü ve metin tabanlı olarak sunması sayesinde, öğrenciler görerek, duyarak ve uygulayarak öğrenebilirler. Bu sayede her öğrenme grubuna ait öğrenciye uygun bilgi sunulur ve klâsik sınıf ortamı eğitimlerinde gerçekleşen öğrenmeden daha kalıcı bir öğrenme gerçekleşir. Klâsik sistemde öğrenme, bilginin soyut olarak öğrenciye anlatılmasını ve öğrencinin bu bilgileri önceki bilgileri ve ilgi alanlarından gelen tecrübelerine dayanarak öğrenmelerini öngörür. Teknoloji destekli öğretimde, teknolojinin kullanılması sayesinde bilginin kalıcı olması sağlanabilir. Görsel, işitsel öğrenmenin yanı sıra kolaylıkla sağlanacak uygulama ortamı sayesinde öğrenciler herhangi bir konuyu kalıcı olarak öğrenmiş olacaklardır. Sonuç olarak; teknolojiyi ve teknoloji ürünlerini kullanılarak yapılan Türkçe öğretimi etkinlikleri ile öğrenciler daha aktif, dersler daha etkileyici, konular daha kalıcı olacaktır.

KAYNAKLAR

Açık Önkaş, N. (2009), Poetry Teaching in Laboratory Setting, *Procedia Social Sciences, World Conference on Educational Sciences, Nicosia, North Cyprus, Elsevier, 590-595.*

- Akyol, H. (2006). *Yeni Programa Uygun Türkçe Öğretim Yöntemleri*, Ankara, Kök Yayıncılık, 1-121.
- Akyol, H. (2005). *Türkçe İlkokuma Yazma Öğretimi*, Ankara, Pegem A Yayıncılık.
- Arzu, F. Z. (2006). *İlköğretim Öğrencilerinin Okuma Becerilerinin Ölçümü ve Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, 2-5.
- Coşkun, M. V.(2000). "Türkiye Türkçesinde Vurgu, Ton ve Ezgi", *Türk Dili*, S. 584, 126-130.
- Coşkun V., Açık Önkaş. N. (2006). Fonetik Laboratuvarı Destekli Edebiyat Eğitimi, 6. *International Educational Technology Conference*, Eastern Mediterranean University.
- Coşkun V., Açık Önkaş, N.. (2006). İlköğretimden Orta Öğretime Geçişte Türkçenin Önemi, *Orta Öğretimde Yeniden Yapılanma Sempozyumu*, MEB, 20-22 Aralık 2004.
- Coşkun V., Açık Önkaş, N., Çetin, D. (2005). Prosodik Unsurların Şiir Okuma Yoluyla Beceri Olarak Kazandırılmasında Bilgisayarlı Öğretim , *V. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı*, Sakarya Üniversitesi, 714-717.
- Coşkun V, Açık Önkaş, N., Arzu, F. Z. (2005). Türkçe Eğitiminde Sesli Okuma Becerisinin Psikolojik Temelleri, *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 299.
- Coşkun, V., Açık Önkaş, N., İnce, V. M. (2006). İlköğretim Öğrencilerinin Yazma Becerilerinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi, *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi*, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, 186-187.
- Demirel, Ö. (2003). *Türkçe Öğretimi*. Ankara, Pegem A Yayıncılık, 70-88.
- Demirel, Ö. (1990). *Yabancı Dil Öğretimi İlkeler Yöntemler Teknikler*, 119.
- İnce, V. M. (2006). *İlköğretim 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı.
- Kaplan, R., Güneş F., Akyol H. (2005). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu*. Ankara.
- Oğuzkan, F., Kavcar, C., Sever, S. (1998). *Türkçe Öğretimi*. Ankara, Engin yayınevi, 37.
- Özbay, M. (2005). *Bir Dil Becerisi Olarak Dinleme Eğitimi*. Akçağ. Ankara, 11.
- Sargın, M. (2006). *İlköğretim Öğrencilerinin Konuşma Becerilerinin Değerlendirilmesi- Muğla İli Örneğinde*-Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı.
- Sever, S. (2004). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*. Ankara, Anı Yayıncılık, 10-24.
- Taşer, S. (2000). *Konuşma Eğitimi*, İstanbul, Papirüs Yayınevi, 27.
- Yalçın, A. (2002). *Türkçe Öğretim Yöntemleri- Yeni Yaklaşımlar*. Ankara, Akçağ Yayınları, 47-123.

YAZAR HAKKINDA BİLGİ

Nilgün Açık Önkaş, lisans eğitimini Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği, Yüksek Lisans ve Doktora Eğitimini ise Türk Dili ve Edebiyatı alanında yapmış olup halen Muğla Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi bölümünde görev yapmaktadır. İlgili alanları arasında eğitimde teknoloji kullanımı, bilgisayar destekli fonetik-semantik çalışmaları, eğitimde bilgisayar destekli kalıcı öğrenme çalışmaları, teknoloji destekli Türkçe öğretimi sayılabilir. Yazara ait iletişim bilgileri aşağıdadır.

Yrd. Doç. Dr. Nilgün Açık ÖNKAS

Muğla Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü
Kötekli / Muğla

Tel (252) 211 18 06 Faks: (252) 223 84 91

e-posta: anilgun@mu.edu.tr

TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMI VE KALICI ÖĞRENME

Hızla gelişen iletişim ve bilgisayar teknolojisi her alanda karşımıza çıkmakta ve hayatımızı kolaylaştırmaktadır. Teknolojinin ve bilgisayar tabanlı eğitim sistemlerinin hızla gelişimi gerek üniversitelerde gerekse ilk ve orta dereceli eğitim kurumlarında uygulanabilecek yepyeni öğretim tekniklerinin oluşturulmasına sebep olmuştur. Bilgisayar destekli eğitim-öğretim de teknolojinin yeni ve etkin olarak kullanılabilirdiği, bir öğretim tekniği olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğretim alanındaki sorunların çözümünde karşılaşılan zorlukları aşmada, geleneksel yaklaşımların yetersiz kaldığı düşünülürse, günümüzde en iyi yaklaşım bilgi teknolojilerinin sağladığı imkânlardan yararlanmaktır. Eğitimciler tarafından uygulanmaya çalışılan öğretim tekniklerinin her birinin olumlu ve olumsuz yönleri olduğu bilinen bir gerçektir. Seçilecek olan bu tekniklerin öğretilecek konuya uyum sağlaması, kuşkusuz elde edeceğimiz yararı en üst düzeye çıkaracaktır. Son yıllarda bilgisayar teknolojisi kullanılarak görsel özellikleri olan zengin eğitim programları yapmak ve bunları gerekli durumlarda öğrencilerle paylaşmak mümkün olmuştur. Öğrenciler tarafından da en çok sempatiyle yaklaşılan eğitim materyalinin bilgisayarlar olduğu düşünülürse bilgisayar destekli eğitim-öğretimin gerekliliği elzemdir.

Türkçe öğretiminde teknoloji destekli eğitim-öğretim son derece yaygın hâle gelmeye başlamıştır. Ülkemizde fonetik laboratuvarı destekli konuşma ve okuma öğretimi çalışmaları oldukça yeni bir çalışma alanıdır. Sayıca az olmakla beraber yine de fonetik laboratuvarlarında konuşma ve okuma üzerine öğretim yapılmakta ve bilimsel çalışmalar üretilmektedir. Biz de bu çalışmamızda gösterip yaptırma ve gözlem yöntemi ile teknoloji destekli öğretim gerçekleştirdik. Uzmanlara yaptırdığımız konuşma ve okuma örnekleri ile öğrencilere bilgisayarda uygulamalı çalışmalar yaptırdık. Dil analiz programları ile uygulama yaptırdığımız öğrencilerde kalıcı öğrenmeyi sağladığımız çalışmalarımızı kısa örneklerle sunmaya çalıştık. Ayrıca dinleme ve yazma becerilerinin öğretiminde teknoloji destekli öğretimle kalıcı öğrenmeyi sağladığımızda da kısaca değindik. Ortaöğretim ve yüksek öğretimde öğrencilerin derslerine girdiğimizde veya sosyal etkinliklerine katıldığımızda ana dili yetkin bir şekilde kullanamadıklarını gördük. Oysa ki; öğrencilerde ana dilin dört temel dil becerisinin nitelikli olması elzemdir. Teknoloji çağını yaşadığımız bu çağda öğrencilerin kendilerini ana dilde ifade edememeleri kabul edilemez bir durumdur. Bu sebeple teknolojiden faydalanarak fonetik laboratuvarlarında bulunan dil analiz programları sayesinde öğrencilere, ana dilde yetkinlik kazandıracak uygulamalı çalışmalar yaptırdık. Öğrencilerin şu ana kadar yapıla gelen eğitimle sağlayamadıkları

başarıyı ve kalıcı öğrenmeyi burada kısa örneklerini sunduğumuz uygulama çalışmaları ile sağladık. Bu öğretim yaklaşımı ile tam öğrenme gerçekleştirdik. Tabii bu çalışmaların daha geniş öğrenci gruplarında yapılması genellemelere gitmede daha sağlıklı sonuçlar verecektir. Türkiye’de henüz yeni olan bu çalışmaların devam etmesi gerekmektedir. Bizim elde ettiğimiz bulgular; öğrencilerin severek, isteyerek, merakla uygulama çalışmalarına katılması, uygulama çalışmaları sırasında uzman ve arkadaşlarının okuma, dinleme, konuşma, yazma örnekleri ile kendilerininkini karşılaştırmaları, fonetik laboratuvarında bulunan dil analiz programlarında kendi seslerini görerek ve duyararak uygulamalı çalışmalar yaparak ana dilde yetkinleşmeleri, kalıcı öğrenmeyi sağlamalarıdır. Bu yeni teknolojiden yararlanarak dil analiz programlarını kullanmak okuma, konuşmada son derece sağlıklı sonuçlar doğurmuş, kalıcı öğrenmeyi de beraberinde getirmiştir. Yazma ve dinlemede de teknoloji destekli dili iyi kullanan örnekler üzerinden öğretim yapmak, öğrencilerin bu iyi örnekleri hem görerek hem duyararak, kötü örneklerle karşılaştırarak eğitilmeleri yüzde yüz başarı sağlamıştır. Teknoloji destekli öğretim çalışmaları ile öğrencilerin ana dilde yetkinleştikleri, kendilerini rahat ve doğru ifade edebildikleri görülmüştür. Ayrıca bilgisayarla teknoloji destekli eğitim öğretimin başarıyı artırmanın yanı sıra öğrencilerde üst düzey düşünme becerilerini geliştirdiği, dolayısıyla öğrencilerde ezberden çok kavrayarak öğrenme sağladığı görülmüştür.

Türkçe öğretimi, toplumun fertlerini kişiler arası iletişime hazırlaması bakımından, önemlidir. Türkçe öğretimi, öğrencilerin, bir yandan estetik anlayışa sahip olmalarını, bir yandan da kelime hazinelerini genişletmelerini ve sesi sağlıklı üretmelerini sağlar. Bu doğrultuda, dil bilincine sahip öğrenciler yetiştirebilmek için, hem göze hem de kulağa dayalı uygulamalı çalışmaların yapılması, yerinde olacaktır. Okuma, konuşma, dinleme ve yazmanın tek tek ele alındığı bölümlerden sonra, her becerinin birlikte ele alındığı tümleşik dil becerilerini geliştirmek, dil öğretim sürecinin temelidir ve bu süreç mutlaka teknoloji destekli öğretimle gerçekleştirilmelidir.

* Bu çalışma, Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumunda (IETC 2008) bildiri olarak sunulmuştur.